

Aan het College van B&W gemeente Raalte
Postbus 140
8100 AC Raalte

Zwolle, 29 juli 2022

Betreft: verzoek tot aanwijzing fabrieksschoorsteen Fa. Douma, Kanaalstraat OZ 13 te Raalte als gemeentelijk monument.

Geachte College,
Hierbij verzoeken de Erfgoedvereniging Bond-Heemschut Overijssel, de Stichting Fabrieksschoorstenen en de Historische Vereniging Raalte en Omstreken U de fabrieksschoorsteen van de voormalige timmerfabriek van de Fa. Douma, gelegen in de gemeente Raalte, Kanaalstraat OZ 13, aan te wijzen tot gemeentelijk monument.

Het fabriekscomplex van de Fa. Douma staat op de nominatie om te worden gesloopt, om plaats te maken voor een nieuwe woonwijk. De schoorsteen maakt onderdeel uit van de voormalige timmerfabriek van de Fa. Douma, die in 1934 werd opgericht door de familie Douma uit Friesland. Aan de achterzijde van het voormalige fabriekscomplex staat de ca. 27 meter hoge, ronde gemetselde fabrieksschoorsteen. De schoorsteen is gebouwd in 1943 door de Fa. uit Den Haag, en was tot voor kort nog in bedrijf.

Wij hebben de volgende overwegingen om het pand aan te wijzen als gemeentelijk monument:

- De fabrieksschoorsteen van de Fa. Douma is de enige overgebleven schoorsteen die nog aanwezig is in de kanaalzone van Raalte. Na het beëindigen van de activiteiten van bedrijven als de M.B.I., de Heveafabriek, de zuivelfabriek HOVO en de ABTB is de Doumafabriek het laatste overgebleven fabriekscomplex dat nog herinnert aan het rijke industriële verleden van de kanaalzone in Raalte. Als zodanig is het fabriekscomplex met de schoorsteen van cultuurhistorische en sociaal-economische betekenis, als laatste representant van de voormalige industriële bedrijvigheid aan het Overijssels Kanaal.
- De “Douma” schoorsteen is een voorbeeld van een eenvoudige standaard fabrieksschoorsteen. Bijzonder kenmerk van deze schoorsteen is de plaatsing van de 17,5 meter hoge ronde schacht op een 7,5 meter hoge vierkant geconstrueerde basis. Een dergelijke constructie komt zelden voor bij oude fabrieksschoorstenen in Nederland.

- Daarnaast kent de bouw van de schoorsteen een bijzondere geschiedenis: De schoorsteen is gebouwd in oorlogstijd (april 1943). De bouw werd bij uitzondering door de Duitse autoriteiten toegestaan, hoewel er vanaf juli 1942 een door de Duitse bezetter afgekondigde bouwstop van kracht was.

In opdracht van de ontwikkelaar van het Doumaterrein is door het Monumenten Adviesburo Delfgou BV een onderzoek gedaan naar de bouwkundige staat van de schoorsteen. Volgens dit rapport zou de huidige staat van de schoorsteen ‘’redelijk tot slecht” zijn, en is de conclusie dat de schoorsteen ‘’moeilijk inpasbaar is in het nieuwbouwplan”.
Volgens onze gegevens is het laatste onderhoud van de schoorsteen in 2007 uitgevoerd door het erkende en enige schoorsteenbouwbedrijf in Nederland: Harm Meijer B.V. uit Ten Boer. Hierbij zijn alleen 2 ingemetselde ijzeren trekbanden uit het metselwerk verwijderd. Verder is de schoorsteen nooit belast geweest met het afvoeren van agressieve rookgassen, daar de schoorsteen altijd op hout is gestookt. De enige schade die inmiddels zou kunnen zijn ontstaan, is roestvorming aan de in- en uitwendige stalen klimijzers. Dit is volgens schoorsteenbouwer een simpel te herstellen schade.

Wij willen U gezien het bovenstaande aanbevelen de schoorsteen te behouden en in de nieuwbouwplannen in te passen. Er zijn in Nederland de laatste jaren in vergelijkbare situaties als het bij het Douma-fabriekscomplex historische fabrieksschoorstenen als monument behouden, te midden van nieuwbouwprojecten. Voorbeelden hiervan zijn o.a. de fabrieksschoorstenen in Winschoten (OMI), Ede (ENKA), Nijmegen (Dobbelmann), Heiloo (zuivelfabriek) en heel recent Aarle-Rixtel (tuinderij) en Rijsenhout (kassencomplex).
In enkele gevallen is behoud gerealiseerd door de schoorsteen enkele meters binnen het terrein te verplaatsen mocht dat wenselijk zijn i.v.m. de geplande nieuwbouw.

Gelet op bovenvermelde overwegingen vragen wij u, mede namens de Stichting Fabrieksschoorstenen en de Historische Vereniging Raalte en Omstreken, om de fabrieksschoorsteen aan het Overijssels Kanaal NZ 13, als gemeentelijk monument aan te wijzen.

Erfgoedvereniging Bond Heemschut, Provinciale Commissie Overijssel,

, voorzitter
Adres secretariaat: , ,

Stichting Fabrieksschoorstenen Nederland (STIF)
, voorzitter

Historische Verenging Raalte en Omstreken
, secretaris

i.a.a.: Gemeenteraad van Raalte

(informatie: @compagnet.nl .)